

IV

*(Informacje)*INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

RADA

**Konkluzje Rady „Europejskie media w dekadzie cyfrowej: plan działania na rzecz wsparcia
odbudowy i transformacji”**

(2021/C 210/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYPOMINAJĄC O DOKUMENTACH ŹRÓDŁOWYCH PRZEDSTAWIONYCH W ZAŁĄCZNIKU,

PRZYPOMINAJĄC:

1. że europejski sektor mediów ⁽¹⁾ jest szeroki i zróżnicowany i obejmuje wszystkie media redakcyjne, takie jak media informacyjne, a także szerzej rozumiany sektor audiowizualny, i że odgrywa on rolę kluczową dla europejskiej konkurencyjności, różnorodności kulturowej, dobrostanu obywateli i dla debaty demokratycznej;
2. niedawne konkluzje Rady w sprawie ochrony wolnego i pluralistycznego systemu medialnego, w których opisano przyszłe wyzwania dla sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego, w szczególności w odniesieniu do ich zrównoważoności, która ma kluczowe znaczenie dla odporności i ożywienia europejskiej gospodarki;
3. że pandemia COVID-19 uwydatniła istotne zmiany, które już zachodziły w sektorze mediów informacyjnych i sektorze audiowizualnym w wyniku globalizacji i cyfryzacji, zwiększając tym samym potrzebę zachowania i ochrony naszych europejskich strategicznych dóbr kultury;
4. istotny wpływ pandemii na europejski sektor mediów informacyjnych i sektor audiowizualny, w tym znaczną utratę dochodów z reklam, zamknięcie kin oraz całkowite lub częściowe zawieszenie kręcenia filmów, osłabienie pozycji dystrybutorów filmów i wzrost piractwa internetowego;
5. że sektor mediów informacyjnych i sektor audiowizualny odgrywają ważną rolę podczas pandemii, dostarczając obywatelom informacji i rozrywki w czasie lockdownów i obostrzeń;

PRZYRNAJĄC, ŻE:

6. lokalne, regionalne lub krajowe gusta i specyfika, które odzwierciedlają cenną europejską różnorodność i pluralizm pod względem kulturowym i językowym oraz zaspokajają specyficzne krajowe lub regionalne potrzeby i popyt, mogą powodować fragmentację rynku; Potrzebne są dalsze wysiłki, aby umożliwić europejskiemu przemysłowi audiowizualnemu dotarcie do szerszych i bardziej zróżnicowanych rynków i odbiorców w Europie i poza nią;

(¹) Do celów niniejszych konkluzji określenie „media informacyjne i audiowizualne” stosowane jest do sektora mediów w całej jego różnorodności.

7. kluczowe znaczenie ma promowanie integracyjnego i niedyskryminacyjnego dostępu do mediów i zasobów audiowizualnych dla wszystkich obywateli, co pozwoli im na aktywny udział w debacie demokratycznej. Równie ważne jest promowanie włączającego udziału różnych różnych specjalistów w łańcuchu wartości mediów. Pod względem dostępu należy między innymi uwzględnić równość płci, osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości i równowagę geograficzną;
8. media publiczne odgrywają kluczową rolę w poszanowaniu prawa do wolności wypowiedzi, umożliwianiu otrzymywania przez ludzi wiarygodnych i faktycznych informacji oraz w promowaniu podstawowych wartości demokracji;
9. zachodzi pilna potrzeba:
 - a) promowania cyfrowej transformacji sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego, by wykorzystać możliwości stwarzane przez innowacyjne i pojawiające się technologie;
 - b) dalszego rozwoju jednolitego rynku cyfrowego w celu wzmocnienia globalnej konkurencyjności i transgranicznego zasięgu sektora audiowizualnego w Europie, przy jednoczesnym wspieraniu treści lokalnych i różnorodności kulturowej;
 - c) uznania, że istniejące modele biznesowe w sektorze audiowizualnym opierają się często na terytorialnym i wyłącznym przyznawaniu licencji, pozostają kluczowe dla swobody twórczości, jej finansowania, zrównoważoności i stanowią podstawę rozwoju nowych modeli biznesowych w tym sektorze;
10. zrównoważoność wysokiej jakości dziennikarstwa, procesów redakcyjnych opartych na normach i etyce dziennikarskiej, przejrzystość własności mediów oraz umiejętność korzystania z mediów mają zasadnicze znaczenie dla pogłębienia zaufania do mediów informacyjnych, dając im tym samym większą skuteczność w zapobieganiu rozprzestrzenianiu się dezinformacji i informacji wprowadzających w błąd, a także w ich dementowaniu;
11. długoterminowa stabilność finansowa i dywersyfikacja źródeł finansowania poprawiają odporność mediów informacyjnych na zmiany gospodarcze i sprzyjają rozwojowi wysokiej jakości dziennikarstwa, niezależności mediów i przekazywaniu informacji z pierwszej ręki;
12. wsparcie dla sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego nie może podważać zasad niezależności redakcyjnej, wolności mediów i swobody artystycznej oraz powinno promować wolność wypowiedzi, pluralizm i różnorodność treści;
13. sektor mediów informacyjnych i sektor audiowizualny mają do odegrania ważną rolę w podejmowaniu kwestii Europejskiego Zielonego Ładu poprzez zrównoważone praktyki i modele biznesowe oraz dziennikarskie relacje na ich temat, co przyczynia się do świadomej debaty;
14. wszystkie segmenty łańcucha wartości powinny korzystać z transformacji sektora mediów, co jest celem planu działania, w tym także kina i festiwale będące węzłami kulturalnymi i innowacyjnymi, które dają większe możliwości interakcji społecznej i promocji nowych treści audiowizualnych. Zasadnicze znaczenie ma również wzmocnienie roli dystrybucji;

KŁADĄC NACISK NA:

15. finansowe instrumenty i działania, które mogą być wykorzystywane do wspierania sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego, w szczególności w kontekście pandemii COVID-19, takie jak:
 - a) na szczeblu krajowym – przez agencje filmowe i audiowizualne oraz rządy;
 - b) na szczeblu UE – między innymi poprzez programy „Kreatywna Europa” na lata 2021–2027, „Horyzont Europa”, „Cyfrowa Europa” i InvestEU; oraz
 - c) Europejski Instrument na rzecz Odbudowy oraz środki wspierane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności,

Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE:

16. plan działania Komisji mający na celu przyspieszenie odbudowy i transformacji sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego oraz zwiększenie ich odporności, proponujący tym samym środki pozwalające zapewnić długoterminową zrównoważoność, innowację i ściślejszą współpracę między wszystkimi podmiotami;

17. przygotowany przez Komisję europejski plan działania na rzecz demokracji zaprojektowany w celu wzmocnienia odporności naszych demokracji, w szczególności by promować wzmocnienie pozycji obywateli poprzez media, wolność mediów, umiejętność korzystania z mediów oraz pluralizm mediów, a także by zapewnić bezpieczeństwo dziennikarzy;
18. wysiłki podjęte, by wzmocnić współpracę między regulatorami na forum Europejskiej Grupy Regulatorów ds. Audiowizualnych Usług Medialnych (ERGA) w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania unijnych rynków mediów i podejmowania nowych wyzwań pojawiających się na tych rynkach;
19. wysiłki państw członkowskich na rzecz szybkiego i spójnego wdrożenia zmienionej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych (dyrektywa AVMS) ⁽²⁾, dyrektywy Sat Cab ⁽³⁾ i dyrektywy o prawie autorskim ⁽⁴⁾, aby stworzyć warunki niezbędne do pobudzenia ożywienia gospodarczego i wzmocnienia zrównoważoności i odporności sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego.

ZWRACA UWAGĘ NA:

istotność i znaczenie wszystkich działań zawartych w planie działania oraz pilność wdrożenia:

20. narzędzia online, które ma zapewniać dostosowane do potrzeb i łatwo dostępne informacje dotyczące możliwości unijnego finansowania dla sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego, umożliwiając tym samym wszystkim zainteresowanym podmiotom szybki i łatwy dostęp do informacji na temat poszczególnych programów i zaproszeń do składania wniosków;
21. inicjatywy MEDIA INVEST, która może być również wspierana z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w połączeniu z krajowymi planami odbudowy i zwiększania odporności i która ma pobudzić inwestycje oraz wspierać wysoce innowacyjne i kreatywne niezależne przedsiębiorstwa produkcyjne i dystrybucyjne, promując różnorodność treści i uczestniczących podmiotów, przy jednoczesnym zagwarantowaniu niezależności i różnorodności w tym sektorze;
22. inicjatywy „NEWS”, która została opracowana w celu sprostania wyzwaniom i specyfice sektora mediów informacyjnych, poprzez połączenie pożyczek, finansowania kapitałowego, działań w zakresie budowania zdolności i dotacji wspierających testowanie nowych modeli biznesowych, dziennikarstwa opartego na współpracy i transgranicznego, szkolenia i mobilność specjalistów, a także utworzenie europejskiego forum mediów informacyjnych (European News Media Forum), w ramach którego wszystkie zainteresowane strony, w tym organy krajowe, będą mogły omawiać wyzwania, możliwości, zagadnienia polityki mediów informacyjnych oraz sposoby poprawy bezpieczeństwa dziennikarzy;
23. zachęcania do tworzenia przestrzeni danych medialnych jako wspólnej europejskiej infrastruktury danych opartej na wspólnych normach, interoperacyjności i zarządzaniu w celu wspierania wydawców i nadawców informacyjnych oraz innych przedsiębiorstw medialnych w opracowywaniu opartych na danych modeli biznesowych, innowacyjnych rozwiązań i aplikacji;
24. opracowania – wraz z Europejską Grupą Regulatorów ds. Audiowizualnych Usług Medialnych (ERGA) i grupą ekspercką ds. umiejętności korzystania z mediów – zestawu narzędzi w zakresie umiejętności korzystania z mediów, by ułatwić obywatelom dostęp do informacji i mediów oraz umożliwić im ich skuteczne, odpowiedzialne, zaawansowane i krytyczne wykorzystywanie, a także bezpieczne i odpowiedzialne tworzenie i udostępnianie treści medialnych za pośrednictwem różnych platform.

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, ABY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI:

25. skorzystały z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, przedkładając jasne i solidne plany inwestycji w przyspieszenie transformacji cyfrowej i ekologicznej w sektorze mediów informacyjnych i w sektorze audiowizualnym, analizując możliwości przeprowadzenia z udziałem kilku państw inicjatyw mających na celu zwiększenie konkurencyjności europejskich projektów na szczeblu międzynarodowym oraz wspieranie europejskich odbiorców;
26. kontynuowały wymianę informacji i najlepszych praktyk dotyczących w szczególności publicznych działań i inicjatyw wspierających sektor audiowizualny obejmujących w szczególności produkcję i promocję treści europejskich, a także skuteczne środki wspierające transformację ekologiczną i włączenie społeczne;

⁽²⁾ Dyrektywa 2010/12/EU zmieniona dyrektywą (UE) 2018/1808.

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 93/83/EWG zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/789.

⁽⁴⁾ Dyrektywa (UE) 2019/790.

27. dalej wspierały koprodukcje europejskie, również poprzez zapewnianie, by fundusze audiowizualne oferowały kompatybilne instrumenty wsparcia;
28. zapewniały realizację obowiązków związanych z promowaniem europejskich utworów i różnorodności kulturowej w ramach usług na żądanie, a jednocześnie analizowały sposoby łatwiejszej kwalifikacji – w tym za pośrednictwem narzędzi technologicznych (takich jak LUMIERE VOD) – „utworów europejskich” dostępnych dostawcom usług medialnych i organom regulacyjnym.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI I Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI:

29. promowała inicjatywy na rzecz budowania zdolności oraz możliwości tworzenia sieci kontaktów i współpracy, aby pomóc małym podmiotom medialnym dysponującym mniejszymi zasobami w radzeniu sobie ze złożonymi procedurami dostępu do programów finansowania;
30. rozważyła rolę sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego w europejskiej dekadzie cyfrowej w celu promowania do 2030 r. ich wkładu w transformację cyfrową, ożywienie gospodarcze i wiodącą pozycję na arenie międzynarodowej;
31. promowała ekologiczną transformację sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego, łącząc ją z odbudową gospodarczą po pandemii COVID-19, poprzez wymianę najlepszych praktyk – z wykorzystaniem takich kanałów jak platforma Europejskiego Paktu na rzecz Klimatu – które mogłyby skorzystać z synergii i z najnowszych zmian w zakresie kalkulatorów środowiskowych i systemów oceny dla zrównoważonej produkcji filmowej i innej działalności audiowizualnej; Należy rozważyć stworzenie zharmonizowanych wstępnych warunków zrównoważoności, wraz z zachętami do zielonej produkcji filmowej i ewentualnym wdrożeniem certyfikatów zielonej produkcji filmowej;
32. zwiększała spójność i dostępność unijnych programów finansowania – mianowicie programów „Kreatywna Europa”, „Cyfrowa Europa”, „Horyzont Europa”, InvestEU, a także Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności – oraz pogłębiała synergie między nimi, aby zapewnić zarówno skuteczną realizację planu działania, jak i zrównoważony charakter środków niezbędnych do długotrwałej odbudowy i transformacji;
33. przeprowadziła ocenę stosowania unijnych zasad pomocy państwa w sektorze kultury i sektorze kreatywnym z myślą o rozważeniu potrzeby ich dostosowania;
34. zwiększała obieg europejskich treści w Europie i na świecie poprzez ułatwianie współpracy w zakresie produkcji i dystrybucji, w tym koprodukcji i innowacyjnych modeli biznesowych, które często opierają się na terytorialnym i wyłącznym przyznawaniu praw do licencji;
35. ściśle monitorowała realizację planu działania, aby ocenić postępy i w razie potrzeby dostosować plan do zmian na rynku lub przedstawić dalsze działania.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI I PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, ABY W RAMACH SWOICH KOMPETENCJI I Z NALEŻYTYM POSZANOWANIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI:

36. zapewniły ramy legislacyjne i polityczne umożliwiające podmiotom medialnym:
 - a. czerpanie korzyści finansowych z zamieszczanych przez nie treści, zgodnie z konkluzjami Rady w sprawie ochrony wolnego i pluralistycznego systemu medialnego;
 - b. badanie różnorodnych źródeł finansowania i możliwości długoterminowego zrównoważonego rozwoju, w tym poprzez partnerstwa publiczno-prywatne, w celu zapewnienia odporności i globalnej konkurencyjności sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego;
 - c. opracowywanie i wdrażanie w sektorze mediów informacyjnych i sektorze audiowizualnym nowych technologii, w szczególności technologii opartych na sztucznej inteligencji, aby umożliwić zainteresowanym stronom wykorzystanie szans i czerpanie korzyści ze stosowania tych technologii przy jednoczesnym poszanowaniu podstawowych praw i wartości, w tym wolności wypowiedzi, wolności mediów, europejskiej różnorodności treści i pluralizmu;
 - d. wyjście z kryzysu spowodowanego pandemią COVID-19 poprzez ułatwienie im dostępu do publicznego wsparcia finansowego;
 - e. wspieranie współpracy transgranicznej między podmiotami działającymi na rynku audiowizualnym, aby umożliwić ekspansję rynku i jego konkurowanie na poziomie europejskim i światowym dzięki produkcji i dystrybucji treści mających potencjał przyciągnięcia odbiorców międzynarodowych;

37. współpracowały i wymieniały się najlepszymi praktykami w zakresie promowania europejskich treści audiowizualnych oraz większej znajdawalności i wyszukiwalności, a także promowały wolność artystyczną, różnorodność i kreatywność poprzez inwestowanie w europejskie talenty i twórczość oraz ich wspieranie;
 38. współpracowały z organizacjami reprezentującymi dziennikarzy zawodowych, z ośrodkami dziennikarskimi, szkołami i uniwersytetami nad wzmocnieniem budowania zdolności w mediach informacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem etyki i kompetencji cyfrowych, tak aby zapewnić wysoką jakość i odporność dziennikarstwa;
 39. wspierały rozwój umiejętności w obszarach kluczowych dla przyszłości mediów informacyjnych i przedsiębiorstw audiowizualnych poprzez zwiększanie zdolności zawodowych umożliwiających dostosowywanie się do przyszłych wyzwań;
 40. ściśle współpracowały z innymi organizacjami międzynarodowymi działającymi w dziedzinie mediów, takimi jak Rada Europy i UNESCO, w celu znalezienia synergii między inicjatywami mającymi na celu wspieranie odbudowy i transformacji przy jednoczesnym zapewnieniu wolności słowa oraz niezależności i pluralizmu sektora mediów informacyjnych i sektora audiowizualnego;
 41. prowadziły wymianę najlepszych praktyk i wspierały umiejętności korzystania z mediów, aby wzmocnić krytyczne umiejętności obywateli oraz pomóc im w dokonywaniu świadomych wyborów i w tworzeniu i wymianie treści medialnych na różnych platformach w sposób bezpieczny i odpowiedzialny;
 42. przyczyniły się do zwiększenia zdolności Europejskiej Grupy Regulatorów ds. Audiowizualnych Usług Medialnych (ERGA) oraz propagowania współpracy między krajowymi agencjami finansującymi filmy i prace audiowizualne a właściwymi organami;
 43. pracowały nad rozwiązaniami umożliwiającymi objęcie gwarancją ubezpieczeniową zagrożeń związanych z COVID-19 w odniesieniu w szczególności do produkcji audiowizualnej, ze szczególnym uwzględnieniem koprodukcji;
 44. zaangażowały się w dialog z przemysłem audiowizualnym, z udziałem organów krajowych, w celu podjęcia konkretnych kroków na rzecz propagowania szerszego dostępu do treści i ich dostępności na rynku wewnętrznym, zgodnie z przepisami dotyczącymi praw autorskich, oraz w celu pomocy europejskiemu sektorowi audiowizualnemu w dotarciu do nowych odbiorców i zaoferowaniu konsumentom szerokiej gamy treści, przy jednoczesnym promowaniu konkurencyjności sektora audiowizualnego i godziwego wynagrodzenia oraz uwzględnieniu roli, jaką terytorialny i wyłączny przydział praw licencyjnych odgrywa w finansowaniu sektora audiowizualnego i przemysłu filmowego.
-

ZAŁĄCZNIK

Stosowne dokumenty polityczne*Rada Europejska*

- Konkluzje przyjęte na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Europejskiej 1–2 października 2020 r. (EUCO 13/20)
- Konkluzje przyjęte na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Europejskiej 17–21 lipca 2020 r. (EUCO 10/20)
- Nowy program strategiczny na lata 2019–2024 (przyjęty przez Radę Europejską w dniu 20 czerwca 2019 r.)

Deklaracje ministerialne

- Deklaracja w sprawie kultury w czasach kryzysu COVID-19 (kwiecień 2020 r.)
- Deklaracja bukareszteńska ministrów kultury i ich przedstawicieli na temat roli kultury w budowaniu przyszłości Europy (kwiecień 2019 r.)

Rada Unii Europejskiej

- Konkluzje Rady w sprawie ochrony wolnego i pluralistycznego systemu medialnego (Dz.U. C 422 z 7.12.2020, s. 8)
- Konkluzje Rady w sprawie kształtowania cyfrowej przyszłości Europy (Dz.U. C 202 I z 16.6.2020, s. 1)
 - Konkluzje Rady w sprawie umiejętności korzystania z mediów w stale zmieniającym się świecie (Dz.U. C 193 z 9.6.2020, s. 23)
 - Konkluzje Rady w sprawie wzmacniania treści europejskich w gospodarce cyfrowej (Dz.U. C 457 z 19.12.2018, s. 2)
 - Konkluzje Rady w sprawie rozwijania – poprzez kształcenie i szkolenie – umiejętności korzystania z mediów i umiejętności krytycznego myślenia (Dz.U. C 212 z 14.6.2016, s. 5)

Komisja Europejska

- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – w sprawie europejskiego planu działania na rzecz demokracji, COM(2020) 790 final.
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Europejski Pakt na rzecz Klimatu, COM(2020) 788 final.
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Europejskie media w cyfrowej dekadzie: Plan działania na rzecz wsparcia odbudowy i transformacji, COM(2020) 784 final.
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Pełne wykorzystanie potencjału innowacyjnego UE. Plan działania w zakresie własności intelektualnej wspierający odbudowę i odporność UE, COM(2020) 760 final.
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy, COM(2020) 67 final.

Rada Europy

- Rekomendacja CM/Rec(2018)1[1] Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie pluralizmu mediów i przejrzystości w zakresie własności mediów.
 - Rekomendacja CM/Rec(2018)2 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich w sprawie roli i obowiązków pośredników internetowych.
 - Oświadczenie Komitetu Ministrów w sprawie zrównoważonego finansowo charakteru wysokiej jakości dziennikarstwa w erze cyfrowej, Decl(13 lutego 2019)2.
-